

Tradycja i nowoczesność

Wybrali Joanna Kurczewska i Jerzy Szacki

Wstępem opatrzył Jerzy Szacki

Przełożyli:

Tadeusz Gosk

Paweł Kuczyński

Joanna Kurczewska

Jacek Kurczewski

Hanna Mokrzycka

Dariusz Niklas

Urszula Niklas

Jerzy Szacki

Katarzyna Zonn-Pasternak

© Copyright for the Polish edition
by Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”
Warszawa 1984

ISBN 83-07-00599-X

Spis rzeczy

Słowo wstępne 5

Ernst Bloch

Czy istnieje przyszłość w przeszłości 14

Edward Shils

Tradycja 30

Uwagi wstępne 30

Natura tradycji 34

Czasowość systemów społecznych i systemów myślowych 34

Obecność przeszłości 34

Teraźniejszość jako wzmocnienie wrażliwości na przeszłość 41

Przeszłość jako przedmiot przywiązania 43

Właściwości poglądów tradycyjnych 47

Formalne właściwości tradycyjnych poglądów 47

Treściowe właściwości tradycyjnych poglądów 51

Podstawy tradycyjnej recepcji poglądów 54

Świętość przeszłości 54

Odrzucanie tradycyjnych poglądów 60

Indywidualność, twórczość i recepcja tradycji 62

Geneza i modyfikacja poglądów i praktyk podlegających tradycyjnej transmisji 65

Innowacja a tradycja 65

Stopniowa modyfikacja tradycyjnych norm 74

Stopniowa modyfikacja dokonywana przez strażników tradycyjnych poglądów 79

Przekształcenia tradycyjnych poglądów 81

Reinhard Bendix

Nowe spojrzenie na tradycję i nowoczesność 91

Wstęp 91

Trwałość i zmiana idei społeczeństwa nowoczesnego	92
Nowa perspektywa	92
Konserwatywni i radykalni krytycy przemysłu	94
Perspektywa Marksowska	104
Krytyka pewnej tradycji intelektualnej	108
Alternatywne podejście do tradycji i nowoczesności	116
Typy idealne nie są uogólnieniami	117
Nowe ujęcie przeciwstawienia tradycji i nowoczesności	124
Modernizacja z perspektywy porównawczej	133
Orientacja teoretyczna	133
Próba zdefiniowania modernizacji	143
Aspekty porównawcze uwarstwienia społecznego	152
Epilog	160

Georges Balandier

Ład tradycyjny i kontestacja	179
Obrazy społeczeństwa tradycyjnego	179
System i kontestacja	196
Innowatorzy i kontestatorzy	199

Saburo Ichii

Nie ma postępu bez tradycji	213
-----------------------------	-----

Siergiej A. Arutiunow

Statyka i dynamika powszedniej kultury nieeuropejskiej	236
--	-----

Leonid S. Wasiliew

Tradycja a problem postępu społecznego w historii Chin	257
Kult starych tradycji. Teoria „złotego wieku”	259

Struktura społeczna	265
Państwo a naród	274
Państwo a biurokracja	283
Katakлизmy społeczne	288

Benjamin Schwartz

Granice dychotomii „tradycja—nowoczesność” jako kategorii wyjaśniających.	
Sytuacja intelektualistów chińskich	302
Tradycja i nowoczesność — kilka refleksji ogólnych	305
Intelektualiści chińscy, tradycja i nowoczesność	316

Edmund Leach

Buddyzm w postkolonialnym systemie politycznym Birmy i Ceylonu	333
--	-----

Menahem Milson

Sredniowieczne i nowożytne tradycje intelektualne w świecie arabskim	375
I	375
Supremacja wiedzy religijnej	375
Uczeni i książki	378
II	383
Społeczne podstawy nowożytnej arabskiej tradycji intelektualnej	383
Dziedzictwo <i>contra</i> modernizacja	391
Kryzys wśród ludzi wykształconych	400

Peter L. Berger, Brigitte Berger, Hanfried Kellner

Ideologie: modernizacja i kontrmodernizacja	410
---	-----

Alex Inkeles i David N. Smith

W stronę definicji człowieka nowoczesnego	432
---	-----

Perspektywa analityczna 436
Perspektywa problemowa 449
Perspektywa zachowaniowa 460

Alex Inkels

Nowoczesność indywidualna — problemy i nieporozumienia 466

Noty o autorach 509

SERIA PANORAMA

Ukazały się:

ZNAK, STYL, KONWENCJA

Opracował

MICHAŁ GŁOWIŃSKI

CZY KRYZYS SOCJOLOGII?

Opracował

JERZY SZACKI

DROGI WSPÓŁCZESNEJ FILOZOFII

Opracował

MAREK J. SIEMEK

PRZEŁOM W PSYCHOLOGII

Opracował

KAZIMIERZ JANKOWSKI

FASZYZMY EUROPEJSKIE (1922—1945)

W OCZACH WSPÓŁCZESNYCH

I HISTORYKÓW

Opracował

JERZY W. BOREJSZA

WOJSKO I SPOŁECZEŃSTWO

W TRZECIM ŚWIECIE

Opracował

RYSZARD STEMPOWSKI

JĘZYK W ŚWIETLE NAUKI

Opracowała

BARBARA STANOSZ